

УЛЬТРАСОНОГРАФІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТРИАДИТУ У СВІЙСЬКИХ КОТІВ

Локес-Крупка Т. П., к.вет.н., ст. викладач, terra_vet@ukr.net

Полтавська державна аграрна академія

Анотація. Проведені ультразвукографічні дослідження направлені на встановлення структурних змін гепатобіліарної системи, підшлункової залози та тонкого відділу кишечника свійських котів, хворих на триадит. Встановлено гіперехогенність паренхіми печінки та підшлункової залози, згладжування паренхіматозної структури органів, неоднорідність та потовщення стінок кишечника, метеоризми.

Ключові слова: *коти, триадит, гепатит, панкреатит, холангіт.*

Актуальність проблеми. Триадит у ветеринарній медицині означає запальні захворювання, що включають три конкретні органи, а саме печінку, підшлункову залозу та тонку кишку. Виникає патологія головним чином у свійських котів внаслідок особливостей анатомічної будови гепатобіліарної системи та суміжності розміщення цих трьох органів [1, 2]. Таким чином, за патології будь-якого з цих органів, навіть одиничного випадку блювоти може бути достатнім для того, щоб секрет дванадцятипалої кишки потрапив до жовчного протоку та підшлункової залози, що часто призводить до потрапляння бактерій у тканини печінки та підшлункової залози [3–5].

Триадит у свійських котів вражає різні органи, тому клінічні прояви є характерними для поліорганного порушення, на початку хвороби вони слабо виражені або неспецифічні. Супутні захворювання включають гепатоліпідоз, запальні захворювання печінки, обструкцію жовчних шляхів, цукровий діабет, запальні захворювання кишечника, дефіцит вітаміну (B12 / кобаламін, фолат або K), кишкову лімфому, нефрит, тромбоемболію у легенях, плевральний та очеревинний випіт [6–8]. Тому для підтвердження діагнозу слід проводити ретельні діагностичні дослідження, а за виявлення одного із вище перерахованих станів необхідним є виключення наявності обох інших. За вчасного лікування прогноз зазвичай сприятливий, але доволі часто існує ризик розвитку рецидиву [3, 5].

Метою наших досліджень було встановити характерні структурні зміни внутрішніх органів, а саме печінки, жовчного міхура, підшлункової залози та кишківника, у свійських котів за триадиту.

Матеріал і методи дослідження.

Об'єктом досліджень були тематично хворі свійські коти (*Felis domesticus*), різного віку, порід та статей (n=8). В якості контролю досліджували клінічно здорових тварин (n=5).

Для встановлення діагнозу проводили клінічні, лабораторні та інструментальні (ультрасонографія) методи дослідження тварин, дотримуючись наступного плану:

- встановлення клінічних проявів патології у свійських котів;
- означення біохімічного складу крові у свійських котів за триадиту.
- визначення ультрасонографічних характеристик уражених органів.

Ультрасонографічні дослідження внутрішніх органів котів проводили за допомогою апарату Sonoscape A6, виробництва КНР, обладнаного секторним трансдуктором частотою 2,0–6,0 МГц. Ультразвукове дослідження котів проводили через вентральну черевну стінку в ділянці мечоподібного відростка. У ділянці контакту датчика видаляли шерсть та наносили ультрасонографічний гель Aquasonic 100 виробництва Parker Laboratories, USA.

Результати дослідження. Триадит у свійських котів вражає різні органи, тому клінічні прояви є характерними для поліорганного порушення, на початку хвороби вони слабо виражені або неспецифічні. Так, основними клінічними проявами триадиту у свійських котів є пригнічення, втрата апетиту, діарея.

Отримані результати біохімічних досліджень свідчать про сумісну патологію печінки, підшлункової залози та кишечника в різній мірі тяжкості розвитку патологічного процесу.

Для встановлення структурних змін уражених за патології органів ми проводили сонографічні дослідження органів черевної порожнини (табл. 1), а саме печінки та жовчного міхура, підшлункової залози, кишечника, за загальноприйнятою схемою [6, 9].

Під час ультрасонографічного дослідження необхідно диференціювати кишкову непрохідність, новоутворення та жовчнокам'яну хворобу. Слід пам'ятати, що відсутність структурних змін печінки, жовчних протоків не виключає наявності гепатопатій.

За холангіту у свійських котів часто реєструють дифузну гіпоехогенну структуру печінки одночасно із вираженим судинним рисунком. Характерними є ознаки холециститу, такі як – потовщення стінок жовчного міхура, біліарний складж.

Важко піддається візуальній діагностиці патології підшлункової залози. У нормі у свійських котів вона майже не візуалізується. Збільшення в розмірах підшлункової залози із одночасним зниженням її ехогенності можуть свідчити на наявність панкреатиту.

Таблиця 1

Сонографічні ознаки за триадиту у свійських котів

Ознаки УЗД	Контрольна група		Дослідна група	
	кількість	%	кількість	%
Зниження ехогенності паренхіми печінки	0	0	7	87,5
Неоднорідність структури паренхіми печінки	0	0	6	75,0
Однорідність структури паренхіми печінки	5	100	2	25,0
Розмір печінки не збільшений	5	100	0	0
Збільшення розміру печінки	0	0	8	100
Потовщення стінок жовчного міхура	1	20,0	4	50,0
Біліарний сладж	0	0	2	25,0
Зниження ехогенності паренхіми підшлункової залози	0	0	6	75,0
Неоднорідність структури паренхіми підшлункової залози	0	0	7	87,5
Однорідність структури паренхіми підшлункової залози	5	100	1	12,5
Розмір підшлункової залози не збільшений	5	100	2	25,0
Збільшення розміру підшлункової залози	0	0	6	75,0
Метеоризм кишечника	0	0	8	100
Потовщення стінок кишечника	0	0	7	87,5
Збільшення брижових лімфатичних вузлів	0	0	2	25,0

Провівши аналіз отриманих даних ми встановили низку специфічних ультрасонографічних ознак триадиту у свійських котів, а саме: зниження ехогенності паренхіми печінки та підшлункової залози, згладжування паренхіматозної структури органів, потовщення стінок жовчного міхура, неоднорідність та потовщення стінок кишечника, метеоризми.

Висновки

1. Застосування терміну «триадит» по відношенню до свійських котів свідчить про поєднання панкреатиту з холангіогепатитом та запальними процесами у кишечнику, тобто три запальних захворювання – печінки, підшлункової залози та тонкої кишки.

2. Основні клінічні проявами триадиту неспецифічні: пригнічення, втрата апетиту, діарея.

3. Характерними сонографічними ознаками триадиту є: збільшення в розмірі та зниження ехогенності паренхіми печінки та підшлункової залози, згладжування паренхіматозної структури органів, потовщення стінок жовчного міхура, неоднорідність та потовщення стінок кишечника, метеоризми.

Література

1. Бенита Н. Диагностика желтухи у кошек / Н. Бенита, С. Л. Маркс // *Waltham Focus*. – 2004, Т. 14, №2. – С. 28-35.
2. Jonson SE. Chronic hepatic disorders. In Ettinger SJ, Feldman EC, eds. *Textbook of veterinary internal medicine*. Philadelphia : Saunders, 2000, P. 1298-1325.
3. Ratriyanto A. Metabolic, osmoregulatory and nutritional functions of betaine in monogastric animals / A. Ratriyanto, R. Mosenthin, E. Bauer, M. Eklund // *Asian-Aust. J. Anim. Sci.* – 2009. – Vol. 22. – P. 1461–1476.
4. Локес-Крупка Т. П. Застосування ультразвукографії в діагностиці гепатоліпідозу у свійських котів / Т. П. Локес-Крупка, М. І. Цвіліховський // *Науковий вісник ветеринарної медицини*. – Біла Церква, 2014. – № 13 (108). – С. 140-142.
5. Newell S. M. Correlations between ultrasonographic findings and specific hepatic diseases in cats: 72 cases (1985-1997) / S.M. Newell, B.A. Selcer, E. Girard // *J. Am. Vet. Med. Assoc.* – 1998. – Vol. 213, №1. – P. 94–98.
6. Casey R. Fear and stress. *BSAVA manual of canine and feline behavioral medicine* Cheltenham, England. – 2002. – 151 p.
7. Болезни собак и кошек. Комплексная диагностика и терапия болезней собак и кошек: учеб. пособие / [Т. К. Донская и др.] ; под ред. С. В. Старченкова. – СПб. : Спец. лит., 2006. – 655 с.
8. Center S. A. Diseases of the gallbladder and biliary tree / S. A. Center // *Vet. Clin. North Am. Small Anim. Pract.* – 2009. – Vol. 39, №3. – P.543-598.
9. Маннион П. Ультразвуковая диагностика заболеваний мелких домашних животных / П. Маннион, М. Фрейм, Ш. Редроб [и др.] ; за ред. П. Манниона : Пер. с англ. – М.: Аквариум-Принт, 2008. – 320 с.